

VENTA
30 exemplars 1 pesseta

Un número solt
5 céntims

ADMINISTRACIÓ
Carrer de Ponent, 1, 1.
(Bussó baix à la escala)

Surt à l'íum puntualment
tots los diuenres.

PERÍODIC POLÍTIC VERNELL

SUSCRIPCIÓ
ESPAÑA
Un trimestre 1 pesseta
EXTRANJEROS
Un trimestre 2 pessetas

LAS SUSCRIPCIONES
se pagan per adelantat

Los pagos poden ferse
en sellos de 15 céntims
o en timbres
especials pera periódicas

LA CASSERA POLÍTICA

— ¿No sents, Anton, la farum
de la llebra d' en Sagasta?
— Lo que jo sento, Sisquet,
y no t' ho prenguis à malas,
es lo tuf del teu alè
que fins als auells espanta.

LOS OBRERS OFICIALS

No ha sigut pas petit lo tot-le-tot le que s'ha aixecat en aquesta ciutat a conseqüència del nombrament d'obrers que ha fet nostre Ajuntament per anar a estudiar la Exposició de París.

Registrant los periòdichs setmanals ab quins tenim canvi i que s'ocupan d'aquestes coses, trobem en primer lloc *La Avantada*, que després de copiar la llista dels agraciats, contestant a un diari de *l'Olla* que s'hi alaba, diu:

«Se coneix que el col·lega es forester. Muchs de los obrers de la lista, son muy conocidos en Barcelona, pero no por su aptitud en los oficios a que se dedican, sino por su anterior vida y milagros. En sus oficios algunos no pasan de ser simples medianias y otros no les ejercen ya: han pasado a la categoría de obrers honorarios.

«Muchs de ellos son també muy conocidos por sus continuas genuflexiones ante las Autoridades y personas influyentes que mandan obrers a París y a otras partes más lejanas y por verse sus nombres en todas las exposiciones y representaciones que en nombre de la classe obrera dirige al Gobierno los conservadores cuando peligran sus particuliars interesses. Es muy pocos brill la mérit y aptitud en sus oficios, como ve el colega.»

«Así ha resultatello. Obra del favor y de la intriga, es como todas deficiente e incompleta y no satisface, de mucho, los deseos de los barceloneses que pagan y ven con repulsa esas miserias.»

Lo periòdich obrer que s'publica ab lo nom de *El Productor* també s'ocupa dels que s'ns representan a París.

Agafant la cosa à bromo, perque la veritat es que s'hi presta, acaba així:

«Yo no sé si en otras parts succee lo mismo. Pero, si al escas no es así, avissemos a los trabajadores franceses que esos representantes no representan la classe obrera verdad de Barcelona.

«Sobre todo, que no se equivocuen; porque nosotros sólo pagamos, pero no cobramos; es que entende, pagamos como puebla trabajador; pues de otra manera, mandaríam obrers de toda confiança, no falsificats. ¡Estamos!..»

Pero quina publicació ha posat més lo dit a la llaga es *El Federalista*.

Després de copiar nostre suelio sobre 'ls obrers que anaren a Olérdola a interessar-se per la salut de l'alcalde... y pel negoci d'anar a París, diu:

«El col·lega està en lo cierto. Nosotros que profesamos y sostengem honradament un programa polític difent del suyo, somos los primers en darle la razó en este punto.

«Por lo mismo que respectemus más a un fanàtic absolutista de buena fe que a un aquerencio conservador de conveniencia, toda la simpatia que sentim per los leales defensors del anarquisme se truca en desprecio y repugnancia hacia los trabajadores que arrastran el nombre de una sola classe a los piés del poderosos.

«Y cuando, como sucede ahora, cuatro caballeros particulars se abrogan una representación que nadie les ha dada y no vacilan en convertirse en adorno obligado de todas las mojigangas oficiales, para despistar a la opinión pública, este desprecio llega à la execració y al odio.

«Para los que estén algs enterados de lo que passa, la lista de los obrers que à costa del Ayuntament han de visitar la Exposició de París, es una solució esplicatoria de tantas bajezas y de la visita à Olérdola. En ella figuraran com obrers alfabetitzats, personas que viven de un comercio al por mayor; constan como professors, otres que sólo han visto las escoles quando à elles assistien com alumnes y, miràndol bien, se encuentren anotados los nombres de quantos constituyen la junta directiva de una associació, obrera de nombre, que sirve divinament per proporcionar pingües negocis y nunca explicats gastos, a los que li dirigen.

«Y esos hombres, que farsean todo lo más respectable que li queda à la societat moderna y desempeñan el paper que à cambio de vil bocado les assignan sus corifeus, son los que atacan y denigran à los otros obrers porque, lejos de havercls el caldo gord, con la mejor buona fe y el més grande entusiasmo pelean per los derechos de la classe trabajadora.

«Bueno es lo que dice el colega respecto à los obrers oficiales, pero creemus que tampoco seria malo que entre todos se hiciesse quitar la màscara à esos vividores guarda-cantones de los poderosos.»

Lo que es per nosaltres no ha de quedar; per extarne seguir *El Federalista*. Defensors ne denò i sens debilitats ni baixesses del interessos de la classe obrera, nos creyem obligats à ser los primers en arrancar aquestes repugnantes caretas dels trabajadors... del rastrelier, y 'ns sembla que no 'ns quedem pas endarrerir. La prova es que aquests obrers oficiales los cou més nostre periòdich que tots los sinapsismes que se 'ls puguen aplicar al cervell y à ventres-

ca, punts los més débils de sus rastreliers individualitats.

El Diluvio y altres diaris locals també s'han ocupat de la qüestió en termes los més desfavorables pels agraciats.

Y per si no bastessia aquestes ceusuras del periodisme avansat, y per conseqüència del més amic de la classe obrera, una colla de societats obreras responden al acort del municipi protestant del nombrament dels obrers apadrinats.

De primer se queixan los socios de la Juventud Mercantil. Lloguer *El Noticiero* publica una protesta de les Juntas reunides de las societats d'Escultors, Tallistes y Tapiceres ornamenteras, per no considerar capassos de estudiar res a París als dos individus nombrats pels representants. A questa societat segueix la del ram d'Ebanisteria, que protesta per los mateix, y à la d'ebanistes se'n diu que la de Manyans mecànica y de Sistres han acordat ja fer los mateix, y que s'preparan a formular igual protesta moltes altres societats obreras. Si que van a quedar llubits los obrers municipals!

En canvi ni un sol periòdich ha defensat la procedència d'aquests nombraments. Dihem un? No es veritat, dispensin. L'orga del Alcalde un, y *El Obrero* l'altre, orga també de la majoria dels agraciats. Total dues orgas de rahons.

Nosaltres creyem que el moviment iniciat per algunes societats obreras deurian secundar totas las demés que estimessem en algo sa dignitat, protestant de no haber sigut consultades y de veures vergonyosamente representadas en la Exposició de París per molts que no entenen en més ofici que en arrastrar-se devant dels poderosos ni coneixen cap més art que li de la adulació.

Aixis la classe obrera de Barcelona en aquest assentí ocuparia l'Iloch que li correspon, y à Franss y à tot arreu distinguiran de la diferència que va del trabajador català digne y intel·ligent que viu de son trabai, al qui per falta de spíritus ó sobre de mala fe s'arrastra vergonyosamente als peus dels poderosos, obtenint per denigrant favor lo que may podria alcansar honrosament per mèrits propis.

BRASIL.

LO MANIFEST DELS NEGRES

•Ciudadanos negros!

«Nosotros, que durante tres siglos de martirios consecutivos hemos sido sacrificados por la monarquia brasiliense; nosotros, que hemos vivido siempre bajo el suplico del latigo; nosotros, que no aceptamos, sino que combatimos la odiosa idea de nuestros hermanos para la formación de la guardia negra del trono; nosotros, que al mando del gobierno de la llamada *redentora*, fulminados y fusilados en la tierra del Cabauo y en San Pablo; nosotros, que éramos bárbaramente perseguidos por la policia del Sr. Conejo Bastos, en tiempo de la regencia misma *redentora*; nosotros, que éramos despiadadamente castigados, como si fuéramos animales feroces que debieran ser domados; nosotros, que sufrimos hambre, sed, frío, injusticias y cruentes dolores, sin una ley que nos garantizase; nosotros, que días antes de la excelsa ley fuimos espalderrados por la fuerza policial en Campos y bajo las ventanas del palacio del señor Tomás Coello, ex-ministro de la guerra destituido y miembro del gabinete *redentor*, como lo llaman los negros inconscientes y a ciò instigados; nosotros, que estamos sirviendo de instrumentos, exponiendo nuestro cuerpo à las bálas de los verdaderos patriotas, tan sólo à causa del trono, ese trono usurpador, corruptor y ambicioso, que el pueblo, si reconociera sus derechos, habría hecho ya pedazos; nosotros, que estamos siendo víctimas de especuladores intrigantes que quieren establecer una cuestión de razas, lo cual es imposible, venímos, nosotros, hombres de color, à declarar à toda la nación y al mundo entero, que nos adherímos per completo al partido de la revolución republicana.»

Ja veuen com estan les coses.

Los he donat un tres del principi del manifest que la negre del Brasil han dirigit als seus afins. Això ve à confirmar lo que deya ja en numeros passats. L'agitació es gran. En aquest troset que 'ls envio no poden mostrarse més energicas los negres brasiliens, ni més partidaris de la revolución republicana. La monarquia brasiliense està pintada ab uns colors més negres que la cara dels manifestants, y com per mostra basta un boé, sobre aquest quadre de institució monàrquica negra, podem fer aproximadament la biografia de altres monarquias blancas, y sinó per iguals, per paregudes causes, segurament, que molts blancs, trobarán motiu per lo mateix contra esas monarquies com los negres ab la seva.

Làstima es, que aqueixa actitud energica que han adoptat las personas que son considerades com à menys civilitats, hagin de passar al devant en aspiracions de llibertat y en energia per alcançar-sa, als que volen passar per científics y liberals, possibilistas y Castells rinclosos.

Es boixornós per los europeus que 'ls americans, ab

tot y sa juventut, los hagan de donar exemples en tot.

Continua l'manifest, negant que la princesa realida la emancipació de los negres, conforme s'haurà dit ja a mos lectors abans, afirmant que 'ls deu el poble y al exercit, perque diuen més avall:

«El poble, representat per los abolicionistas y el bizarro ejército que no quiso prestarse à desempeñar el seu paper de verdugo de esclaves, agitaron al mando el element servil, que la princesa y su governo decretaren immediatamente la abolición, per temor de que el poble y el ejército se sublevaren efectuàndola a la fuerza.»

En aquestes apercibacions estem conformes, pues solament confirmar lo dit en numeros anteriors al parlar sobre 'ls mateix.

Continua l'manifest diuent que nom mereix la princesa abans regent, lo nom de redentora, perque si va firmar la llei va ser per càcul y per pot, pues que firmaria se feia simpàtica y consolidava l'tron; pero com las Cortes votaren, votaria, cas per unanimitat, diu el manifest, estrita hubiera sido su suerte, si al no hicerla, si no hagués firmat la llei de abolició.

S'estima los negres en una infinitat de consideracions en contra la monarquia, denuncian y recordan una infinitat de abusos y barbaritats cometuts per la regencia y l'imperi en contra dels negres esclaus, que per si sols desacrediten una institució, per monarquia que sigui, qualcuns detalls no faig per ser molt, y caricaturen alguns de importància per referir-se a la política interior, y després llenan los negres aquesta exclamació:

«Y entretant quiereis que los pobres negros vanyan a defender el trono y à derramar su sangre per la monarquia que los reclua.

Y refente de aquesta exclamació de despreci que la monarquia los inspira, diuen ab energia:

«A todos recomendamos abandonar la requistica idea que alimentan, y corraren con los brazos aberts à abrazar risueños la salvadora república.»

Y després de haber defensa ab energia y enumerat las ventajes politicas y administrativas de la república, continúan:

«Esa idea es la única que puede salvar al Brasil, de la vil, sedienta y usurpadora monarquia.

«Necesario es, carísimos conciudadanos negros, comprender que nosotros, con este sistema de gobierno, podremos vivir más garantidos y tranquilos en nuestra querida patria.

«Con la república tendremos un gobierno serio y leal; no seremos caçados per las calles públicas per engrossar los batallones y formar en parada en los dies de gala y cumpleaños de los señores de la rapista monarquia, y defendéremos en los momentos en que ellos se juzguen sin el tesoro y sin fuerzas per repeler ese patriòtic movimiento que actualmente se manifesta en el país.

Y després de haver analisat los procediments per obtener la república, reconeixent que l'emperador no sanciona una llei que 'ls destituis, cosa que ni ells voleien provar, perque no es tan digne la monarquia de tals consideracions, optan pel seguent per entenderse:

«Para hacer triunfar la república en el Brasil necessitase que todos vosotros, buenos patriots, tomíss las armas, dirigíendons al entro de San Cristòbal à matir per medio de la fuerza à esa vil camarilla chupadora de la sangre de la nación.

Acaiba lo manifest, diuent als negres que l'exèrcit es partidari de la causa republicana y que no farà foch contra T'poble lo, dia que s'aisi en armas per aplastar lo imperi.

Acompanya aquest manifest tres mil firmas.

Això estém per era; si ocurreix novatet serà del primera en escriurelo à *La Tramontana*.

Pozer à foras de exemples logrardim moure aquesta inèrcia que dominà els espanyols, tractaré pitjar encara que 'ls negres del Brasil.

Desperta ferrol!

Als brasilers, la monarquia los arrebata la dignitat personal, pero als espanyols, se 'ls roba no solament això, sinó lo pà per la família. Ells encara no tenen miseria, vosaltres no teniu ni per atender à vostres necessitats. Lo fisca vos treu de casa, los tractats vos deixan sense feyna, los politiques sense dignitat, los consums sense comestibles, las contribucions sense camises y les quintas sense filles.

Desperta ferrol!

Mira al 14 de Juliol ó al 29 de Setembre.

A. PLA Y FARRANDO.

Rosari (República Argentina): 1er Agost de 1889.

CARTAS DE FORA

Vilanova y Geltrú: 30 Agost 1889.

Molt senyor meu: Llegíeu en lo N.º 64 de *Lo Federalista* de Barcelona un suelto en que se occupa de la meva escola laica y de la meva persona. Escara que boas son les expressions que empleg per mi, no 'ls dono les gràcies perque no soch moria per saber lo que s'era y no 'ns podes erigir monuments a vós.

En quant à la racola, s'apaga lo comunicant de *Lo Federalista* que les escoles laicas estarien ben frescas si tinguessin de viure dels que 'ls diuen politònica, seguin federal, seguin altra cosa. Mes com que aforunadament hi ha prou obrers emancipats de la falsa política com de la falsa religiosa per atendrels, res necessitem ni esperem dels que 'ls diuen politiques avansats y no obstant no tenen lo desprendiment de portarlos los fills de ferlos assistir à cap acte civil que 's faci.

Quan vulgu el comunicant citat passis per aquesta escola laica, y veurà que 'ls alumnes no 'n hi falten, perque en tot cas sola hi faltaria lo seu fill, si es que 'n hi.

Quan una dona pos arribar à ensenyar noya, y'n té mes que alguns mestres que's diuen catòlics, no necessita recomanacions, los seus fets la recomanen.

Déspois de dirsi gràcies, Sr. Director, per la inserció de la present, soch de vostre atenció.

TERESA MARE

Alelia 3 Setembre 1889.

Fundacion: Director: Salut y poesia ruchs negres. Convé que tothom s'apigüe les burricades y templeries del carlins d'Alelia sobre aquell procés intentant contra l'Ajuntament y l'orden anticlerical per la veillada celebrada l'16 de Maig.

Aquell sumeri crevén que encara darrera, y si no es ja a Mataró serà a la Audiència de Barcelona. Totes les declaracions rebudes pel jutjat acabaren de posar en ridicul als fervents d'Alelia. Ni se matinava que els alli envilerts volgueren declarar les mentides desitjades pels carlins.

Lo pare Pich fa moltes visites a aquell poblet adver-
seix que aquí 's coll ben viu, no sé si per sió o per raó d'una
radimir animosa condemnades, que per aquí hi ha. Lo
cert es que ve y que los fet molts passos per que
l'Ajuntament encà a missa y per que s'acabé la execu-
cio. Al Ajuntament digué que si anava en corporacio-
ni al offici dia de Sant Felip (festa del poble) acabaria
lo procés... que encara ningú havia pogut fer des-
clar processual, més l'Ajuntament es sostingut fort y
no volgué humillar-se. També volien obtindre la pro-
messa de que no s'autoritzaria cap més reunio anticlerical,
y luego que l'ajudessin a pagar los gastos de la
processual intentona del procés. Vamlos, vallons el Ajun-
tament corur y pagam en heure. De tots' s'han quedat
ab un pam de nos. Pobres Jaume, Joventí maso, Pussa,
Pau de la Canasta y demás saltidors! Lo tretós ho sor-
tit per la culata, y sense pensaroso s'han suicidat.

D'un altre fet toc de donarli compte d'una inten-
tions de judici de falsas buscas perens Joventí maso contra
lo hilopressor Joaquim Calderó, que no s'volgué
treure la sorta quan l'altre anava ab la camisa forta de les
callass a buscar un mort. Lo resultat es que l'clest
provocador no ha comparregut, que no sentí el des-
corat corre y que ha tingut de pagar uns minuts de multa
per la seva incomprensibilitat y la del sagristà y escolana
que l'acompanyaven.

No hi ha dubte: lo catolicisme progress, pero ho fa
d'un modo, que es fàcil que's trenqui la nou del coll.
Amen.

Y prou, que ja m'hi fet massa llarg.

FILO-EPITOME.

Manresa 3 de Setembre de 1889.

Critades Llunjas: Ll' agraireix molt la condescendencia d'haver inserit en son popular periódic ma ignota carta, donantli de passada tot un cabús de gràcias.

Ja que no va venir à visitarnos per la festa major, puch assegurarli à vostí y li molts amics llegidors de La TRAMONTANA, que la festa d'aquest any, deixarà un record agradable a totes las personas que senten amor al bue.

Es molt cert que tot lo bo surt dels fills del treball, y si faltava una prova, acaba de donarla la germandat titulada La Humanitatia que, composta de treballadors, li cab la glòria d'haver iniciat premis à la virtut repartintne tres de cent pessetes cada un als més pobres de la ciutat que més s'han distingit en favor de sus famílies. L'Ajuntament, fent lo bon minyo, també n'ofriu un de durors, y mentre los obrers entregaven las cantitats als agraciats, salutadons amb una salva de aplausos, los representants del... poble los quedavan à deure. 'N hi ha que para fer paperaricula no necessaria, empunya!

Un aplauso als iniciadors y agraciats, y un rave freqüent per aquella que ni ab los diners dels altres saben fer content el public.

Lo mitrat de Vich també vingué à netejar algun ossat y ha repartir algunes benediccions. [Algú es signó!]

No hi parlo de la professió, perque ni pag i tret: lo més notable d'ella eran los quets y 'l cap de l'Ajuntament; es à dir, los números precise per rellevar una guàrdia. Un concejal electgit per la comissió federal tamé hi havia les pastilles. *'Viva tu mare!*

Los ancillers també han contribuit à lliurar la festa, passejant, ab música, son emperador y Estat Major entre mitj de sotellots. [Quan los emperadors van així, la cosa pinta!]

Los carlistas, absudits de la llibertat que tan maleïxen, varen fer una festa de las seves. La presidi un representant del seu rey, los cabeciles Nas Rata, Altíssima y altres si se lo fa, pronunciént algunos discursos plens de santa humiliació, y legíssime algunes sucs de redolin, que tots fou aplaudit per los amants del retroda. Se conta que l'gobernador los privà aquella marxa; ja, francament, los donarió la que volen pels altres.

Ja veu si varem éstar d'estrella: un emperador, un delegat de rey y un mitrat; solo faltava 'l Noy de Tois per si haguessin tingut ganas de fer la manilla. Y prou. Mani de son amich!

UX MASO

A LA VERGE DE LOURDES

Vos que sens dubte teniu, senyora,
poder grandios de vostre Déu
y de venturas y de riugoses.

Al que vos prega ampliò arrreu;

Vos que de França foren vinguuda
pera salvarnos del trenc-collis
que nos ensenyau aquells impons,
aquelets libres, aquells sermons;

Vos job senyora verge més pura
de tots aquejus andurrials!
oiguis les súplices, calmu la penas
de la cantora d'aquelles valls.

A vostra plantes, perla gracirosa,
guarda fidelità de un seu molt,
graciós demanó pera salvarnos
vostra ingrati poble vilanova.

Conchi, senyora, vostra granadosa,
no se m'olvida vostre poder,

y pressurosa vinch à oferirnos
de mi pobresa lo poch valer.

Si per ventura logro alçarmans
la benhausana de vostre Déu;
podrà ben creure que à Vilanova
no més incredibl ja no tindréu.

Roma li impia, molt grossa ofensa
à nostra causa n'ha inferit,
atzenys tumultus y entremataments
per la mortificació d'un muchek.

Càstic de mortificació ha de tenirme
lo poble impatit que el sobre:
Déu no prenca al poble Vilanova

al gran sacrifici del Valles.
Feu vos senyors de gràcia plena!
que vostre manto vinçiu a cubrirnos;
Ieu que à la meua pugna salvareme
nosaltres, pobres vilanovins!

Feu romeres, feu triomgs,
feu rosaries, feu professions;
feu que no pugui mai olvidarvos
els borregos d'aquests turrons.

Feu que el poble tingui fermesa
per combatir al enemic;
feu que vos aviuis al te y tendresa
lo rich, lo pobre, lo gran, lo ric.

Y siix, senyors, viuram felicis
sense calamis y sense pa;
ab le espresos de que algú dia
vostra grandesa ja 's salva.

Vos sou la verge, la perla bella,
la mare dolça de la remata;
la que salvareu la Renaixença,
la que curareu el esquerderat.

Los gesps de sucre, tots aygus pura
los derribareu en un moment;
los coixins falsos, tots los senareus;
los cegos aveyn al vestiment.

Tot os es fàcil à vos, Maria
job virtuosa mare de Déu;
menys salvareus à tots nosaltres
de socarraros en un infero.

Per això job regna el cel y terra!
vinch à mostrars' ab greu condol,
lo precipiti à que camina
lo catolicisme pobla espanyol.

Acordadense de nostras culpes;
y perdóndens-nos nostres pecats;
mirau per vencens las heretícies
que à tots nos tenen tan obcecada.

Si tal lograreu job santa verge
la más hermosa d'aquests turrons!
prometo sempre, sempre allunyarme...
pera no rompreus las oracions.

SOLERAT GUSTAV

Vilanova y Geltrú Agost de 1889.

Puigcerdà està à punt d'ensorrarse y desapareixer del mapa; la beneficència particular de Catalunya tést fat proses per evitar una gran desgracia.

Puigcerdà forma part de la nació espanyola, paga sus contribucions al Estat, y aquest, que tindria de ser en aquest cas l'únich, lo verdader pare protector de Puigcerdà pera evitar una calamitat pública de tant temps prevista, se plega de brassos, contemplant impavid com la iniciativa particular corre à cumplir una missió humanitària a que esta rigorosament obligat lo gobern per les lleys y pel sentit comú.

De què serveix, donchs, l'Estat, si en aquests cassos no sab ni vol cumplir sa missió?

[Y encara diràn als anarcquistas que somian
can demandan la supressió del gobern!

E*

Alguns republicans no sembla sino que s'empenyen en fer lo caldo gras à la monarquia.

Per si'l Sr. Pi y Margall s'està més quiet de lo que convé a un jefe de un partit revolucionari, y per si El Motin y Las Dominicales de Madrid l'han atacat més ó menos discretament, han vinguat una pluja de protestas y s'han llenat als vents de la publicitat una pila de recriminacions mitjanes que han convertit los partits republicans en un mercat de Calaf, de tal modo, que si no s'hi possa temey la fraternitat de la coalició de la premsa republicana perillà d'escabar com la comedie de Falset.

Si per moltis tan lleugers
sophinen tal algarabia,
que succeixia si un dia
se disputau lo poder?

E*

En forma desgalitzada y plorcosa y un fondo de més mala intenció que sa matinissa tontoria, fa El Obrero com qui contesta à nostre suelto de censura de la visita à Olèrdola de son director y altres obrers oficials, dicens que ells

van darrera de las autoritats en be de la classe obrera.

[Ja, ja, ja!] Deixeume riure.

Aquest be deu ser lo viure de sus cuotas, lo anar à Paris sense saber lo que s'pescan, los negocis que s'an en certa corporació obrera de que parla El Federalista, lo arrastrar la dignitat obrera als peus dels poderosos, y, en una paraula, lo viure ab la esquena drexa quatre begarrós de son ofici que pateixen dels Bertran i tenen molt lleuger lo cervell, a pesar de lo qual pretenen ferse passar per talentosos a cops de visitar generals, diputats, governadors y alcaldes.

Y respecte al titol que posa à son escrit de Hay censuras que resultan alabanzas, lo millor es recordar a El Obrero que a Catalunya també dihem que Qui no té vergonya tot lo mos es.

Y que apliqui l'quent.

E*

S'ha dit si Martos tornaria à requeteingressar en un partit republicà.

Això fors no tindré vergonya.

[Ey! no vuls dir en Martos; [quest ray? Qui no tindrà vergonya tota 'l partit republicà que 'l tornes à admetre.

E*

Per las triquinuelas que mítamunt s'estan tirant en cara alguns republicans coaligats, se diu si variós federals, descontents d'en Pi, volen passarre al partit d'en Zorrilla.

Es lo que tindrà que veure, que per qüestions de personnes deixés de ser bona la federal y volguessin la unitaria alguns que abusin davant d'ella.

Podrán ésser sensibles las dissidencies en qualsevol partit; pero es boxornós y ridícul que per despach personal se pretenga cambiar d'opinió.

Que tal conducta disgusta al poble, a demàtria, perque tothom los diria: los Martos no son fusta.

E*

En aquella famosa Lliga Agraria que sols serveix per a agrejar totes las aspiracions revolucionaries que puguen concebir los pagès, s'hi ha ficat la bruixa.

Nada menys que 'l seu Butilleti va disparar bala rasa contra 'l jefe agrero Gamazo, lo de las economies... m'entre no siga ministre.

Pero no s'espanta, que ja vinguere després los verdaders fabricants dels bunyols de la Lliga y declararen que en Gamazo es l'anget bufador de las esperances verdes de la agricultura.

Lo qual que no ha impedit que s'manifestés la bruixa.

Y que les pagesos que no fan lo pagés començau a veure clar lo de tan sèrobla Lliga.

Que no 's proposa més que lligarlos per fins polítichs y particulars.

E*

Havíem rebut lo següent escrit, que publicam per ser de justícia:

Ateneu Obrero de Barcelona. — Tallers, 22, 2^a.—B. L. M.—Al Sr. Director de La TRAMONTANA y lo supli-
ca se diga insertar les següents línies, dónde por
ello les gràcies anticipades.

Com fecha de hoy remite igual escrito a otros periódicos de esta localidad porque ha visto con suma sorpresa que el periódico de su digna dirección, en su edición del 30 del pasado Agosto, contiene un suafío, que entre otras cosas, dice que el Ateneu Obrero propuso al Ayuntamiento sus candidatos pera la comisión que ha ido à Paris, siendo el que ni le Junta ha recibido de ningún documento ni menos la sociedad que representa ha intervenido en nada que tenga referencia con dicho Comisión.

Creida, pões, la expresa Junts que es de su deber hacer constar así, expresa pera que pera su satisfacció se dignar compliría per lo que le reitera las más expressives gràcies.

Bacelona 4 Setembre (88).—La Junta. (Hi ha un selllo que dia Ateneu Obrero de Barcelona, etc.)

Podrà no haver rebut cap document la Junta ni proposar oficialment ELA, pero està fors de dubte que son president y secretari junts ab sa camarilla han portat tot lo negocis, com sis dies ho pregonat casi tota la premsa de Barcelons.

Per lo demés, res tindria tampoc d'estrany que 'ls negociantis del assumptu haguessin amagat l'ou al resto de sos com, anys de Junta.

E*

Les illes masoniques *Hijos del Trabajo y Revolución* han acordat estudiar las causes de la emigració, per quel motiu havém rebut una circular invitant a totes las personas de bona voluntat a remetre datos à la comisió nombrada.

da per aquest objecte de tot lo que puga encaixar-se a ser útil a tal estudi.

La comissió queda instalada en la carrer de Sant Domingo del Call, n.º 3, pis primer.

Havem rebut una carta de una comissió d'obrers de Mataró (que per cert no havem pogut contestar particularment per no donarsen en lloc direcció per la contesta), dibentinos si estariam disposats a tornar allí a celebrar un altre meeting invitant especialment la controvèrsia.

Per nosaltres no hi ha inconvenient. Mes tingem present els obrers de Mataró que alguns dels que anaren allí fa poc a combatirnos en controvèrsia amagada son ara a París, i que's vindrà sisò molt de peu escorrre 'l bulto.

Espérem que tornin, invitemos llavors particular i públicament, i si no compareixen no tindran excusa.

Nosaltres sostindrem lo següent criteri, base de lo que diquerem a Mataró: *Deber del obrer a ser revolucionari. Improcedencia de sostener la principi d'autoritat en las corporaciones obreras. Perjudicis que reportan als trabajadores lo sostenimiento entre ells de plazas retribuidas.*

Al fi ha parlat lo Sr. Pi y Margall, en carta dirigida al marqués de Santa Marta, sobre la coalició republicana.

D'ella resulta que la tal coalició ha comensat mal, ha continuat pitjor, i acabarà qui sab com. No es poca ganga la dels monàrquics d'haver-hi uns republicans espanyols que tan poc se saben entendre!

En la fundació de Joseph Planas, del carrer de Villarroel, número 15, d'aquesta ciutat se han declarat en huelga 'ls obrers no reclamant altra cosa que no veure maistrats pel burgès, no ser obligats a fer feynas impossibles i cobrar lo travall extraordinari ab l'aument acostumat en aquell ofici.

Donchá, a pesar de tan justas peticions y de no exercirse la més petita coacció ab ningú, la autoritat ha acudit a defensar la llibertat del travall... agafant a tretze treballadors lo dimicres al matí, pel delictiu de passejar prop de la ciuda fundació.

Nosaltres darreres notícies son que continúan los obrers detinguts, y iuviça la llibertat!

Y ara que 'ns vinguin a convence 'ls obrers oficials, aduladors de les autoritats, de lo convenient de sa conducta.

Continúa encara la huelga de Lòndres, sent molt contradictorias las notícies que d'allí arriben.

Lo conflicte està encara en peu, si be no ha pres les revolucionaries proporcions que 's temien.

Enterarem a nostres llegidors de lo que vagi passant en aquest assumpt.

PUBLICACIONS REBUDAS

GARRATZO LÍMPIO, colección de artículos por José Nakens.—Nosaltres no podem ferri més: la literatura rabisca, caleta, infernal de Nakens nos entusiasma. Com que es cara de la nostra carn y ossos dels nostres ossos! Anomenem les coses per son nom sense les chifaduras d'un convencionalisme ridícul, y atacar de ferme la porqueria social siga allí abont vulga que 's trobi, es cosa que avui se la pochi, però qui n'hi ha quedat enrera *El Motín*, de quina biblioteca es aqueix llibre? ni té de quedarsí! La TRAMONTANA, company de infern de nostre apreciat collge de Madrid. Y no diòbrem més. Qui se 'n vulguu convence que envíi dues pessetas a *El Motín*, demani Garratzo límpio, lo llevigat, y després me'n tornarà la resposta.

La Anarquia por Pedro Kropotkin.—Exposició clara y senzilla d'aquesta doctrina que convé molt a tots los que may saber, lo que 's hi pescan quan se'n occupen. Se ven a deu cèntims en la Administració de la Biblioteca Inaugurativa, Amparo, 16, Madrid.

EL ALMA Y LA TRAMONICA, fables y cuentos por F. Salazar.—La acreditada biblioteca *El Pionero Editorial*, Hornos de la Mata, 5, principal, Madrid, acaba de publicar aquesta obra, preciosa per començar a desprendre de la teoria de que caperç i misteri son dues coses distintes. Forma un elegant tomet de ses planxes y van a 6 rials en llibreries y en casa de son editor.

La Revolució FRANCESA del Siónt XVIII.—Poemes dràmaticos.—Havem rebut el primer poema, en un acte y en vers, anomenat *La Bastilla*, original de D. Joaquim Perrandiz y Piñol, de Cornellada, quins escrits en favor de la llibertat coneixen ja nostres lectors. Qui vulgui representar aquests poemets pot dirigir-se a nosaltres, i li facilitarem lo que necessiti.

El Naturalisme o Sistema del porvenir según la ciencia y la naturaleza, por Juan Raspall Roig.—Sens més que llegir, i intentar y fullar al llibre, ja 's veu que son autor erra boix en la exposició de sa doctrina, per que voi una societat nova y conservar una infinitat de preconcussions vellades. Forma un bonic tom de uns 300 planxes y 's ven a 3 pessetes.

Memoria descriptiva del Colegio preparatorio militar y la segunda enseñanza en la ciudad de Tarragona.—Folletó de 34 planxes ab lo reglament d'aquest collge y abundancia de datos respecte al mateix.

Una Pastora, joc que comica en un acte y en verso, original de Adelardo de Reyes y Alfonso Marzuch.—Estrenat a Novelda el 10 d'abril d'aquest any. Té algunes xistes y equívoces de bon gènero. Val una pesseta.

Paridous.—Havem rebut la primera visita de *El Pueblo Soberano, La Revolución, El Argos y Boletín del Centro Republicano-Gobernamental*, d'aquesta ciutat, *La Unión Republicana*, de Málaga; *El Crisol*, de Alicante; *El Municipio*, de Tarragona, y *El Nuevo Ideal*, de Mataró. A tots desitjant prosperitat i estableix lo cambi.

EPIGRAMAS

Un taller se va fer 'abi'
Ja Petra mestres minyava,
y en Ramón que allí s'estava
exprimint lo engrancat,
lo qu' «ella es esborrell»,
dijo.—Vaya una apresa!
(Te his la poll encastada)
(Quin modat' obrerme 't tall!

Venia llent un ballot
y un primer saute de pacas,
lo primer crida.—¡Lie!
y 't segon crida.—¡Saca!

E. MOLINA.

Me sabrian dir si saben res de certa pallisa que 's diu que va propinar cert pare de certa noya, per cert gospita y de uns 16 anys, en cert camp de Sant Gervasi a un cert vicari de certa parroquia de certa vila gran de prop de Barcelona?

Si saben res del cert de tal *llisada*, viginho a contar a la iglesia d'en Jesús de Gracia, que algué 'ls ho agrairà.

Alguns lectors de *LA TRAMONTANA* nos han escrit estranyantse de no havernos ocupat de uns cotoixos reverents entregats als tribunals en aquesta ciutat per certs abusos de retro-cés que mitjançant cometien en la més pronunciada de les *darrerias del home*.

No ho estranyin.

Com aquesta notícia ja l'han portada casi tots los periòdics d'aquesta capital, no precisava tant com les moltes que sois descubrimos nosaltres, y per això s' havia anat quedant en terra.

No pas per falta de voluntat nostra ni per sobre d'indecència d'aquelles reverendíssimes persones.

Lo rector de Sant Celoni, d'ensa d'aquella catolicada en que logrà que 'ls tribunals monàrquic-liberals d'avui condemnessin a un seu feligrés que no se havia tret la gorra perquè ell portava la camisa fora de les casals darrera d'un que treginava una creu, està més estufat que un pavo real y 's dona més importància que setze.

L'altre dia, sens anar més lluny, empataj, ab las falldilles negras arremangadas pera corre més, a un que tampoc s'entusiasmà per les moixigangas religioses, obligantli a treure la gorra.

Que vagin per ara feli memoria 'ls atropellats, pera presentarli 'l recibo al comptat rabiós lo dia que vingui Santa Justicia popular.

E.P.

Lo nostre bisbe Sr. Catalá ha corregut aquests dies per can Celoni y altres punts d'aquellos volts repartint entre la canalleta las bofetades dogmáticas consegudes ab lo nom de confirmació.

Recordo aquí lo que deya en certa igual ocasió un heretje que no coneixia ni pel forro aquestes sagrades qüestions:

—Vaya una gracia la de bofetejar a las criaturas! Tractessin de ferro ab los grans... ¡ja veurian quién pa s'hi menja!

E.P.

Al Ateneu Obrer de Vilafranca del Panadés se feu lo dissete passat la repartició de premis als noys que sobressortiren en los darrers exàmens.

Y un ensotanat prengué la paraula encarregantlos que no llegissen més que llibres y pe-

riòdichs bons y que may llegissen los dolents.

No podràs aclarir la qüestió dihen que 'l bo era 'l catolicisme y 'l Corre Català?

Home, las cosas claras

Y 'ls Ateneus obrers ab reverents espessos... es lo que voldrían.

E.P.

Feyan una funció mística a casa Maria del Mar, de Vilanova y Geltrú devant de un tres de fusta ab faldillles, quan, cayent un cirí del taulell de la devoció, cala toch a las pantorrillas de la santa imatge, eversant 'ls deus y corrènchi 'ls enganya animas, sortintne un ab una tan celestial pelada a la ma, que deixanise de parentoses hi ha tingut d' aplicar cataplasmas.

Meditem sobre las excelencies de las motxigangas piadosas comesas ab lo cirí encés y entre mitj de donas de fusta.

E.P.

L'arcabiscop de Valencia, en una exposició 6 protesta al papa en que s'hi podia pasturar pólvora, maltractà al representant de la masoneria espanyola en l'acte d' inaugurar a Roma lo monument a Giordano Bruno.

Y vetaquí que l'aludit senyor, també habitant a València, ha comparegut als tribunals demandant de injuria a tot un senyor cardenal, y ara intenta son processament.

Lo mitrat no ha comparegut a la demanda de conciliació, segurament per no rebaxarse. Sorti té de moment que li val ser senador, sino ja la ballaria.

Ara s'ha demanat permis al Senat pera processar-lo, que, naturalment, lo negarà. No caldrà sino veure un *príncep* de la Iglesia emperrat.

De tots modos en aquests caros la llei se trencà per la part més prima.

Y ja sabém que 'ls arcabiscopes la tenen molt groixuda.

E.P.

Aquell Joanet maco que 'l any passat feya de vicari a Cornellà, que va a passar a Sant Sadurní y al cap de poc temps al Prat, anant l'altre dia a visitar al mossèg Pau de Sant Joan Despí, pel camí troba un noy de Sant Feliu de Llobregat ab la cartera al coll, y li pregunta ab mal modo:

—Que vas a la escola laica de la Cooperativa de Cornellà?

—Sí, senyor.

—Que ensenyen de doctrina?

—No. (Com no serveix per res)

Aqu'il baixiller Joanet, fent rodar lo cap, diu:

—Com los teus pares son condemnats, a tu no t'ensenyan més que d'anar al infern.

Y ana a regirarli la cartera pera tasfanearli los llibres; mes lo noy no li permet, anantse més que depressa a fer son camí.

Pero, senyor Joanet maco, què se li endona a vostre dels altres! no veu que ficantse allà abont no'l demanen un dia per trobarse ab un que sentir!

Sí, ja pots xiular si 'l clero no vol beure.

XARADAS

Dalt d'un arbre de la segona,
ali com una dos tercera,
una total hi cantava
mentres menjava la primera.

Hu farrens y fidel dos

y total està rabios.

SALA ESPARTÀ

GEROGLIFICH

:: +

:: + TIBL :

+ : PSI :

T. A. Los y C.

SOLUCIONS

A LAS CABORRAS DEL NOMBRE PASAR

XARADA: —Car-do-na. MUNANSA:—Diu. VIU. RIU.

GEROGLIFICH:—Com més anys més arrugues.

TIP: —La Academia. Ronda de la Universitat, 6, Barcelona.

LA REVOLUCIÓ

POEMA EN TRES CANTS

original de J. Llunas é ilustrat per Moliné.

Preu DOS rals.